

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Karly Cháberové a soudců JUDr. Aleny Hrdličkové a JUDr. Slavomíra Nováka v právní věci žalobce: **IP banka, a.s.** se sídlem Praha 1, Senovážné náměstí 32, zastoupený JUDr. Petrem Bokotejem, advokátem se sídlem v Praze 3, Táborská 23 proti žalovanému: **Česká národní banka**, Praha 1, Na Příkopě 28, o žalobě proti rozhodnutí bankovní rady České národní banky ze dne 2. listopadu 2000 č.j. 2634/310-2000,

t a k t o :

Žaloba proti rozhodnutí bankovní rady České národní banky ze dne 2. listopadu 2000 č.j. 2634/310-2000 **se zamítá.**

Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d ň ě n í

Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí bankovní rady České národní banky ze dne 2. listopadu 2000 č.j. 2634/310-2000, kterým byl zamítnut jeho rozklad proti rozhodnutí České národní banky ze dne 16. června 2000 č.j. 365/5-00 a kterým bylo toto rozhodnutí o zavedení nucené správy potvrzeno.

V žalobě namítl, že napadené rozhodnutí považuje za nepřesvědčivé, žalovaný posoudil věc po právní stránce nesprávně a zjištění skutkového stavu, ze kterého vycházelo správní rozhodnutí, je v rozporu s obsahem spisu a bylo nedostatečné. Žalovaný jednal v rozporu se zásadami správního řízení, nerespektoval zákonem chráněné zájmy žalobce. Napadené rozhodnutí se nevyrovnalo s námitkou uvedenou v rozkladu, že rozhodnutí o zavedení nucené správy bylo vydáno prostřednictvím člena bankovní rady a vrchního ředitele a ředitele sekce bankovního dohledu, když dle § 8 zákona o ČNB jménem ČNB

jedná navenek výhradně guvernér a v době jeho nepřítomnosti jím pověřený viceguvernér. Dále žalobce poukázal na to, že napadené rozhodnutí se nevypořádalo s námitkou rozkladu; že krátkodobý nedostatek likvidity je zákonem předvídanou skutečností a je možné jej řešit jinými standardními způsoby, nikoliv prohlášením nucené správy. Uložení nucené správy nemůže být chápáno jako prevence před vznikem stavu, který by mohl nastat.

Žalovaný správní orgán ve vyjádření k žalobě poukázal na nekonkrétnost žaloby. Žalobce neuvedl, z čeho ve svých tvrzeních vychází, ani o co svá tvrzení opírá. Z odůvodnění rozhodnutí o zavedení nucené správy jednoznačně vyplývá, že Česká národní banka v návaznosti na zjištění, že banka trvale neudrží svou platební schopnost v české měně a v cizích měnách, tedy nedodrží povinnost stanovenou ustanovením § 14 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o bankách), postupovala v souladu s tímto zákonem. Správní řízení bylo vedeno v souladu se zákonem č. 71/1967 Sb. tak, aby byl spolehlivě zjištěn stav věci a aby byly chráněny zájmy banky. Při vydání rozhodnutí vycházela Česká národní banka z údajů, které jí byly předloženy bankou a správnost těchto údajů nebyla nikdy zpochybněna.

Věc byla po právní stránce posouzena v souladu s právními předpisy. Úvodní věta ustanovení § 14 zákona o bankách stanoví, že banky jsou povinny udržovat trvale svou platební schopnost v české i cizích měnách, přičemž druhá věta tohoto ustanovení není pouhým zpřesněním věty první, ale stanoví bankám další konkrétní povinnosti.

Dále žalovaný uvedl, že není zřejmé, z čeho vychází tvrzení žalobce, že zjištění skutkového stavu, z nichž rozhodnutí vycházelo, je v rozporu s obsahem správního spisu. Rovněž tak není zřejmé, z čeho žalobce dovozuje, že rozhodnutí České národní banky je nedostatečné.

S námitkou ohledně podpisu rozhodnutí se Česká národní banka vypořádala již v řízení o rozkladu. Je nezbytné rozlišovat jednání České národní banky jako správního úřadu od ostatních způsobů jejího jednání. Působení České národní banky jako správního úřadu podle § 1 odst. 3 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o ČNB) je třeba rozlišit od jednání navenek podle § 8 téhož zákona. Při podepisování rozhodnutí vydaných Českou národní bankou jako správním úřadem se použije ustanovení § 47 odst. 5 správního řádu. Rozhodnutí o tom, kdo je osobou oprávněnou podepisovat správní rozhodnutí ponechává správní řád zcela na vnitřních organizačních předpisech každého správního úřadu. Pokyny České národní banky č. 25 ze dne 22. prosince 1999, kterými se stanoví postup České národní banky ve správním řízení, ve znění pozdějších změn, určují v ustanovení čl. 112 odst. 4, že rozhodnutí, kterým se v bance zavádí nucená správa, podepisuje pověřený člen bankovní rady spolu s ředitelem sekce. Pověřeným členem bankovní rady je podle ustanovení čl. 3 odst. 2 výše uvedených Pokynů člen bankovní rady nadřazený sekci, která provádí řízení v první instanci. K podepsání předmětného rozhodnutí je tedy příslušný vrchní ředitel, který je nadřazený sekci bankovního dohledu, která vydala toto rozhodnutí.

K poslednímu bobu žaloby žalovaný uvedl, že výjimečné poskytnutí krátkodobého, nezajištěného úvěru je možnost, jak může Česká národní banka postupovat, nikoliv povinnost České národní banky takový úvěr bance, která má likvidní potíže, poskytnout. Taková možnost je upravena ustanovením § 29 odst. 2 zákona o ČNB. Toto ustanovení předpokládá několik splněných podmínek a v každém případě se jedná o mimořádné opatření, které je využíváno pouze ve výjimečných případech, kdy je Česká národní banka přesvědčena o návratnosti úvěru. I v tomto případě byla zvažována možnost poskytnutí

úvěru podle shora uvedeného ustanovení, avšak po posouzení situace dospěla Česká národní banka k závěru, že poskytnutí krátkodobého, nezajištěného úvěru nepříznivou ekonomickou situací banky nevyřeší. Rovněž nebyla přesvědčena o návratnosti případně poskytnutého úvěru.

Závěrem žalovaný shrnul, že nucená správa byla zavedena v návaznosti na zjištění konkrétního nedostatku – to znamená porušení ustanovení první věty § 14 zákona o bankách, tedy jako opatření k nápravě a ne jako opatření preventivní. Zavedení nucené správy bylo v souvislosti se všemi okolnostmi případu jediným možným způsobem, jak zajistit nápravu zjištěného nedostatku a současně zajistit stabilitu bankovního systému.

Při ústním jednání setrvali účastníci na svých stanoviscích. Právní zástupce žalobce navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení, zástupky žalovaného pak s odkazem na odůvodnění napadeného rozhodnutí a na vyjádření k žalobě navrhla, aby soud žalobu zamítl.

Městský soud v Praze na základě žaloby v rozsahu tvrzených důvodů nezákonnosti, kterým je vázán, přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně.

V prvé řadě považuje soud za potřebné poukázat na to, že žalobou tvrzené důvody nezákonnosti jsou až na výjimku naprosto obecné a neurčité. Žalobce nijak nekonkretizoval, z jakých důvodů měl žalovaný posoudit věc po právní stránce nesprávně, proč bylo zjištění skutkového stavu nedostatečné a proč zjištění skutkového stavu, ze kterého vycházelo správní rozhodnutí, je v rozporu s obsahem správního spisu. K takovýmto námitkám tedy soud ani nemohl přihlídnout, neboť z nich není zřejmé, v čem žalobce spatřuje důvody nezákonnosti napadeného rozhodnutí. Lze pouze v obecné rovině konstatovat, že z obsahu předloženého správního spisu vyplývá, že rozhodnutí o zavedení nucené zprávy ze dne 16. června 2000 č.j.: 365/5-00 bylo vydáno na základě údajů o likvidní situaci a platební schopnosti žalobce, které zpracovával a předkládal sám žalobce. Tyto doklady jsou založeny ve spise. O zhoršené likvidní situaci a hrozícím nebezpečí, že Investiční a poštovní banka, a.s. by se mohla dostat do situace, kdy nebude schopna dodržet výši povinných minimálních rezerv a následně nebude schopna dostát závazkům vyplývajícím z debetních transakcí na clearing, informovalo představenstvo banky Českou národní banku dopisem ze dne 14. června 2000. Dne 16.6.2000 pak banka žádala s odvoláním na § 29 odst. 2 zákona o ČNB o výjimečné poskytnutí krátkodobého úvěru v zájmu zachování likvidity banky.

Podle § 26 odst. 1 písm. d) zákona o bankách zjistí-li Česká národní banka nedostatky v činnosti banky nebo pobočky zahraniční banky, je oprávněna podle povahy zjištěného nedostatku zavést nucenou správu.

Podle § 26 odst. 3 písm. b) téhož zákona nedostatkem v činnosti se rozumí porušení tohoto zákona, zvláštních zákonů, právních předpisů a opatření vydaných Českou národní bankou.

Podle § 14 zákona o bankách banky jsou povinny udržovat trvale svou platební schopnost v české měně i cizích měnách. Za tím účelem jsou povinny dodržovat stanovená pravidla likvidity a bezpečného provozu (§ 15); tato pravidla mohou upravovat zejména:

- a) minimální výši likvidních prostředků, popřípadě skupiny těchto prostředků, ve vztahu k aktivům nebo ve vztahu k pasívům, popřípadě ke skupině aktiv nebo pasív; této povinnosti lze vyhovět i udržováním stanovené části zdrojů u České národní banky;
- b) omezení a podmínky pro některé druhy úvěrů nebo investic, vkladů, záruk a závazků;
- c) omezení a podmínky směřující ke sladění splatnosti aktiv a pasív banky;
- d) omezení a podmínky pro nezajištěné devizové pozice.

Ze shora citovaných ustanovení vyplývá, že Česká národní banka je oprávněna k zavedení nucené správy v bance, jestliže banka poruší ustanovení zákona o bankách. Za takové porušení zákona je třeba považovat i nedodržení povinnosti udržovat trvale svou platební schopnost v české měně i cizích měnách.

Podle § 30 zákona o bankách nucenou správu může Česká národní banka zavést za situace, kdy nedostatky v činnosti banky ohrožují stabilitu bankovního systému a akcionáři nečinili potřebné kroky k odstranění těchto nedostatků. K zavedení nucené správy si Česká národní banka vyžádá stanovisko Ministerstva financí.

Rozhodnutí o zavedení nucené správy obsahuje ve svém odůvodnění i údaje o postavení žalobce v bankovním sektoru v České republice s vyhodnocením, že vážné potíže v platební schopnosti banky vzhledem k jejímu postavení výrazně ohrožují stabilitu bankovního systému v České republice.

V odůvodnění rozhodnutí o zavedení nucené správy jsou tedy uvedeny skutečnosti, které byly podkladem rozhodnutí i úvahy, jakými byl správní orgán veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval. Rozhodnutí pak vychází z dokladů založených ve správním spise a dle názoru soudu není v rozporu s obsahem správního spisu.

Napadené rozhodnutí, kterým byl zamítnut rozklad banky proti rozhodnutí o zavedení nucené správy, se pak dle názoru soudu vypořádalo se všemi námitkami uvedenými v rozkladu, vycházelo rovněž z obsahu správního spisu a provedené hodnocení důkazů a právní hodnocení není v rozporu s právními předpisy. Žalobce měl možnost v průběhu správního řízení uplatnit svá práva účastníka řízení. Napadené rozhodnutí se zabývalo mimo jiné i otázkou, zda prvostupňové rozhodnutí bylo podepsáno oprávněnými osobami (strana 4 napadeného rozhodnutí). Není tedy na místě námitka uvedená v žalobě, že napadené rozhodnutí se s touto otázkou nevypořádalo.

K otázce podpisu rozhodnutí o zavedení nucené správy oprávněnou osobou má soud za to, že odkaz na ustanovení § 8 zákona o ČNB není na místě. V tomto ustanovení je sice stanoveno, že jménem České národní banky jedná navenek guvernér a že v době jeho nepřítomnosti ho zastupuje jím pověřený viceguvernér, avšak je třeba rozlišovat případy, kdy banka jedná jako právnická osoba a kdy působí jako správní úřad v rozsahu stanoveném tímto zákonem a zvláštními zákony.

V daném případě rozhodnutí o zavedení nucené správy vydávala Česká národní banka jako správní úřad ve správním řízení. Podle § 47 odst. 5 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů v písemném vyhotovení rozhodnutí se uvede též orgán, který rozhodnutí vydal, datum vydání rozhodnutí, jméno a příjmení účastníků řízení. Rozhodnutí musí být opatřeno úředním razítkem a podepsáno s uvedením jména,

příjmení a funkce oprávněné osoby. Zvláštní právní předpisy mohou stanovit další náležitosti rozhodnutí.

V Pokynech České národní banky č. 25, kterými se stanoví postup České národní banky ve správním řízení, je uvedeno, že pověřeným členem bankovní rady se rozumí člen bankovní rady nadřazený sekci, která provádí řízení v prvním stupni, není-li stanoveno jinak (článek 3 Pokynů). Podle článku 112 Pokynů rozhodnutí, kterým se v bance zavádí nucená správa, podepisuje pověřený člen bankovní rady spolu s ředitelem sekce bankovního dohledu.

Rozhodnutí o zavedení nucené správy ze dne 16. června 2000 je podepsáno Ing. Pavlem Racočou, vrchním ředitelem a Ing. Vladimírem Krejčou, ředitelem sekce bankovního dohledu. V odůvodnění napadeného rozhodnutí je pak uvedeno, že Ing. Racoča je nadřazeným sekci bankovního dohledu a ani žalobce tuto skutečnost nezpochybňuje. Lze tedy mít za to, že prvostupňové rozhodnutí bylo podepsáno oprávněnými osobami, když z ustanovení zákona o ČNB nelze dovodit, že rozhodnutí vydaná Českou národní bankou ve správním řízení je oprávněn podepisovat pouze guvernér, případně jím pověřený viceguvernér.

Pokud se žalobce dovolával toho, že jeho situaci bylo možno řešit jinými standardními způsoby a nikoliv zavedením nucené správy, touto otázkou se soud nezabýval. Předmětem tohoto řízení bylo přezkoumání zákonnosti napadeného rozhodnutí. Je však možné poukázat na to, že i k této otázce se odůvodnění napadeného rozhodnutí vyjadřuje a žalovaný správní orgán dle názoru soudu v dostatečném rozsahu uvedl, z jakých důvodů bylo k vydání rozhodnutí o zavedení nucené správy přistoupeno.

Ze všech shora uvedených důvodů má soud za to, že žaloba nebyla podána důvodně, a proto tuto žalobu podle § 250j odst. 1 o.s.ř. zamítl.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 250k odst. 1 o.s.ř., když žalobce neměl ve věci úspěch.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku není opravný prostředek přípustný (§ 250j odst. 4 o.s.ř.).

V Praze dne 7. června 2001

JUDr. Karla Cháberová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Gássonová